

ONDERGRONDSE MOEDER MET KROOST IN ZAK

Een inventarisatie in Zuid-Beveland

Jan Piet Bekker

In het weekend van 5 tot en met 7 oktober 2001 hield de Zoogdier Werkgroep Zeeland haar eigen zoogdierinventarisatiekamp in de Zak van Zuid-Beveland. In dit gebied doorsnijdt een enkele oude kreekrest het landschap en hier en daar liggen oude welen, die nog herinneren aan oude dijkdoorbraken. De min of meer concentrisch verlopende landaanwinningen zijn door dijken omgeven. Deze oude omwallingen zijn inmiddels omgevormd tot fraaie bloemdijken met een hoog natuurhistorisch gehalte.

Het kamp was opgeslagen in de werkschuur van Natuurmonumenten. Ook dit keer waren de dijken het onderwerp van speciale aandacht in het Zeeuwse. Werkgroepleden zetten ruim van tevoren 40 Longworth-vallen en 17 trip-trapvallen neer en groeven 80 pitfall's in, verdeeld over acht locaties. Die lagen gedeeltelijk langs de oude spoorlijn naar Hoedekenskerke en deels op andere, zavelige dijkgronden. Gehoopt werd om de ondergrondse woelmuis (*Microtus subterraneus*) te vangen en dat lukte goed: in totaal 22 exemplaren werden gevangen, waarvan vijf hervangsten.

Bijzonder was de vangst van een vrouwtje met haar drie jongen, die na een observatienacht werd teruggezet en later nogmaals met haar kroost werd gevangen. Tijdens de observatie was fraai te zien hoe de jongen werden gezoogd en daarna een appel of wortel verorberden.

Behalve ondergrondse woelmuizen liepen verder in de vallen: vijf bosspitsmuizen (*Sorex araneus*), 37 huisspitsmuizen (*Crocidura russula*), 34 veldmuizen (*Microtus arvalis*), 28 dwergmuizen (*Micromys minutus*) 73 bosmuizen (*Apodemus sylvaticus*) en zelfs een wezel (*Mustela nivalis*). Opvallend was dat de veldmuizen en de ondergrondse woel-

Vangstlocatie bij spoordijk.
Foto Kees de Kraker

Ondergrondse woelmuis moeder met zogende jongen. Foto Kees de Kraker

muisen een voorkeur hadden voor de pitfalls; de bosmuisen liepen zich eigenlijk alleen maar vast in de Longworth-vallen.

De pluizers van braakballen vielen met de neus in de boter: naast het onderkomen en eveneens op het perceel van Natuurmonumenten verbleef een kerkuil. De aanwezige braakballen werden uiteraard verzameld en grotendeels tijdens het kamp zelf geplozen. Het totaal van 160 prooidieren leverde naast de gebruikelijke huisspits en veldmuisen, opvallend veel bruine ratten (12) en ook een ondergrondse woelmuis op. Ook werd nog een grote partij braakballen (803 prooidieren) verzameld in een schuur bij Hoedekenskerke. De analyse van deze partij leverde, naast de meer algemeen voorkomende soorten, ook drie waterspitsmuisen en 18 ondergrondse woelmuizen op.

Door deze vang- en pluisactiviteiten en eerder onderzoek (Bekker & Mostert, 2001) ziet de kaart van Zuid-Beveland er voor wat betreft de aanwezigheid van ondergrondse woelmuizen inmiddels meer bevolkt uit (zie fig. 1).

Literatuur

Bekker, J.P. & K. Mostert, 2001. Muisen en ratten in de delta, een inventarisatie van de twintigste eeuw - Archief van het Koninklijk Zeeuwsch Genootschap der Wetenschappen. 137-190.

Jan Piet Bekker, Zwanelaan 10, 4351 RX Veere

Figuur 1. Verspreiding van de ondergrondse woelmuis in Zuid-Beveland.

